

INFORMACJA PRASOWA

Wydarzenie: Debata Ekspercka dn. 20/03/2019

pt. ROLA PAŃSTWA W GOSPODARCE

Prezentacja wiodąca: prof. Grzegorz W. **KOŁODKO** (Akademia Leona Koźmińskiego, b. Min. Finansów i wice-Premier)

Paneliści: prof. dr hab. Ryszard **PIOTROWSKI** (Wydz. Prawa i Administracji UW)
 dr Paweł **WOJCIECHOWSKI** (Główny Ekonomista ZUS, b. Min. Finansów)
 dr Wojciech **WARSKI** (Wiceprezes Business Centre Club)

Prowadzący: dr Stanisław **KLUZA** (Instytut Statystyki i Demografii SGH, b. Min. Finansów)

Kluczowe zagadnienia:

1. Czy obecnie zachodzi potrzeba zwiększenia roli państwa w gospodarce w Polsce?

	G. W. Kołodko	R. Piotrowski	W. Warski	P. Wojciechowski	S. Kluza
Jako właściciela	NIE	TAK	NIE	NIE	NIE
Jako redystrybutora	TAK	TAK	NIE	TAK	NIE
Jako regulatora	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
Przez oddziaływanie na wahania w cyklach koniunkturalnych (wygładzanie, szczególnie pod kątem bezrobocia)	TAK	TAK	-	TAK	TAK
Jako lidera w ukierunkowywaniu wydatków na badania i rozwój	NIE	TAK	TAK	TAK	TAK

2. Czy rynek jest efektywny (czy istnieje niewidzialna ręka rynku)?

G. W. Kołodko	R. Piotrowski	W. Warski	P. Wojciechowski	S. Kluza
TAK i NIE	NIE	Z pewnymi ograniczeniami TAK	NIE	NIE

3. Czy państwo powinno reagować na nieefektywności rynku?

G. W. Kołodko	R. Piotrowski	W. Warski	P. Wojciechowski	S. Kluza
TAK	TAK	~	TAK	Czasami TAK

4. Czy państwo jest efektywnym właścicielem w podmiotach gospodarczych i czy powinno być istotnym właścicielem w gospodarce rynkowej?

G. W. Kołodko	R. Piotrowski	W. Warski	P. Wojciechowski	S. Kluza
NIE	Bywa i powinno być	NIE	NIE	Zazwyczaj NIE

5. Czy gospodarka rynkowa z nadmiernie ograniczoną obecnością państwa w gospodarce skutkuje w długim okresie narastaniem dysproporcji w dochodach?

G. W. Kołodko	R. Piotrowski	W. Warski	P. Wojciechowski	S. Kluza
TAK	Raczej TAK	-	TAK	TAK

Tezy

G. W. Kołodko: Dobra gospodarka wymaga odpowiedniej, skutkującej i efektywnością, i spójnością społeczną, synergią rynku i państwa.

R. Piotrowski: Istotne znaczenie we współczesnej gospodarce mają dane o ludziach, ich życiu i działaniach, zyskujące wartość materialną, ponieważ dzięki nim można przewidzieć zachowania i kształtować je. Państwo nie jest w stanie kontrolować przejmowania danych przez korporacje międzynarodowe.

W. Warski: Bezwzględnie należy dążyć do ograniczenia roli właścicielskiej Państwa, zarówno z powodu niskiej efektywności zarządzania, jak i zagrożeń wynikających z przenikania świata polityki do gospodarki.

P. Wojciechowski: Z badań CBOS wynika, że w Polsce ponad połowa badanych opowiada się za aktywną rolą państwa w gospodarce, ale mało kto wspomina o jaką rolę chodzi; a Polacy mają na myśli przede wszystkim wspieranie przedsiębiorczości, przeciwdziałanie bezrobociu, stwarzanie dobrych ram prawnych dla funkcjonowania gospodarki, czy dbanie o rozwój gospodarczy i finanse publiczne. Dlatego kluczowe jest zadanie sobie pytanie nie „czy” ale „jaką” rolę powinno państwo odgrywać – z punktu oczekiwania obywateli ale też z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego.

R. Piotrowski: Postęp technologiczny i rozwój nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych powoduje, że klasyczna koncepcja rynku zmienia się i wymaga przemyślenia. Państwo nie będzie w stanie sprostać konsekwencjom zmian społecznych. Nowe technologie zmieniają tożsamość ustroju demokratycznego.

S. Kluza: Szczególnie chciałbym zaakcentować rolę państwa w obszarze dóbr publicznych. Na państwie spoczywa obowiązek ich identyfikacji, wyceny oraz podnoszenia ich wartości. Tradycyjnie takie dobra to np. edukacja, opieka zdrowotna, bezpieczeństwo, obronność, infrastruktura, ... i wiele innych. Jest jednak wiele nowych ról państwa (w tym mniej namacalnych), które wzrastają wraz z rozwojem społeczno-ekonomicznym. Przykładowo: stabilność sektora finansowego, ład przestrzenny, ochrona środowiska.

G. W. Kołodko: Jedną z ról państwa w gospodarce rynkowej to ochronienie rynku przed samym sobą. Im bardziej go się pozostawia bez odpowiedniego regulatora, tym bardziej narastają negatywne procesy, które zagrażają jego istnieniu. Narastająca rola państwa w gospodarce jest też charakterystyką naszych czasów. Regulacje powinny sprzyjać zrównoważonemu rozwojowi.

P. Wojciechowski: Ważną rolą państwa w odniesieniu do rosnącej roli korporacji transnarodowych jest tzw. internalizacja negatywnych efektów zewnętrznych, do rachunku wyników dla określonych sektorów przedsiębiorstw, np. odpowiednie systemy opłat drogowych aby promować nisko-emisyjny transport. Z punktu widzenia średniej wielkości kraju, w obliczu narastającej siły korporacji ponadnarodowych, ważne jest przenoszenie kompetencji regulacyjnej na poziom unijny. Im bardziej złożona i zglobalizowana jest gospodarka tym to oczekiwanie będzie rosło.

R. Piotrowski: Konstytucja zakłada aktywną rolę państwa w gospodarce i obronie praw człowieka. Wypełnia ono zadania określone w ustawie zasadniczej jedynie częściowo.

G. W. Kołodko: Władza centralna [państwa] będzie słabnąć w epoce nieodwracalnej globalizacji. Zyskiwać będzie przekazywanie jej w dół, na poziom samorządowy, w szczególności mam na myśli gminy. Z drugiej strony pewne prerogatywy pójdą do szczebla ponadnarodowego.

W. Warski: Państwo winno ustanawiać reguły gry na rynku, uwzględniające interes strategiczny kraju, jak również zapewniać podstawową infrastrukturę przesyłową i komunikacyjną. Celem nadrzędnym jest zapewnienie równych warunków działania podmiotom prywatnym – dostawcom dóbr i usług. Istnieje oczywiście grupa usług nazywanych publicznymi, których organizatorem i regulatorem również jest Państwo, ale niekoniecznie musi wypełniać rolę ich wykonawcy.

S. Kluza: Zarówno nadmiar jak i niedomiar regulacji państwa jest niewłaściwy. Posłużę się przykładem sektora finansowego: przeregulowanie przekłada się na wzrost kosztów funkcjonowania instytucji finansowych, a to na dostępność i koszt usługi dla klienta. Przeregulowany sektor rozwija się wolniej i mniej przysparza dla rozwoju gospodarczego. Z drugiej strony, ufanie jedynie w „niewidzialną rękę rynku” przekłada się na niebezpieczeństwo silnych impulsów procyklicznych oraz mniejsze ponoszenie odpowiedzialności przez właścicieli za konsekwencje złego zarządzania kosztem wszystkich podatników. Postuluję równowagę regulacyjną, to ona jest podstawą stabilnego i zrównoważonego rozwoju w nowoczesnej społecznej gospodarce rynkowej.

P. Wojciechowski: Regulacja regulatora powinna być komplementarna a nie alternatywna, wobec błędów rynku, ale nadmierna regulacja szkodzi zwłaszcza jeśli mamy do czynienia ze zjawiskiem jej zawłaszczania przez grupy interesu (regulatory capture). Komplementarność państwa i rynku może sprzyjać rozwojowi, ale też jeśli jest nieprzemyślana to nadmierne współzależności (np. banki-państwo) powodować niedoskonałości lub zaburzenia.

+++++

Niniejsza informacja może być powielana, cytowana i rozpowszechniana w części lub całości bez uzyskiwania dodatkowej zgody Instytutu Debataj Eksperskiej i Analiz. W przypadku wykorzystywania treści z niniejszego komunikatu zachodzi konieczność podawania źródła informacji.

+++++

Dodatkowe informacje można uzyskać: www.ideia.pl ; tel. 22 299 66 30; biuro@ideia.pl

+++++